

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
“Про визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету
Міністрів України”

1. Мета

Метою прийняття проекту постанови Кабінету Міністрів України “Про визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України” (далі – проект акта) є завершення експериментального проекту щодо модернізації військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою (далі – експериментальний проект) з урахуванням відсутності необхідного фінансового ресурсу для забезпечення реалізації передбачених експериментальним проектом заходів, припинення діяльності Міжвідомчої комісії із здійснення модернізації військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою (далі – Міжвідомча комісія) у зв’язку з втратою потреби в її подальшому функціонуванні.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Постановою Кабінету Міністрів України від 16 липня 2025 р. № 899 “Про реалізацію експериментального проекту щодо модернізації військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою” запроваджено експериментальний проект, метою якого є модернізація відповідних закладів освіти за освітнім, будівельним, кадровим напрямками, цифрової трансформації для створення цифрового освітнього середовища, забезпечення рівного доступу до освітніх ресурсів, автоматизації управлінських процесів, покращення взаємодії між учасниками освітнього процесу.

Реалізація передбачених експериментальним проектом заходів потребує відповідного фінансового забезпечення. Так, експериментальним проектом визначено, що модернізація військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою здійснюється за рахунок коштів, передбачених у державному та місцевих бюджетах, міжнародної технічної допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством. Водночас у Державному бюджеті України на 2026 рік не передбачено видатків на реалізацію зазначеного експериментального проекту, а підтверджених обсягів фінансування за іншими передбаченими експериментальним проектом джерелами також не визначено, що унеможливорює належне планування та практичну реалізацію передбачених ним заходів.

У зв’язку з відсутністю фінансових ресурсів реалізація експериментального проекту фактично не здійснюється, так і передбачені експериментальним проектом механізми його реалізації не можуть бути належним чином застосовані.

Відповідно, подальше функціонування Міжвідомчої комісії, утвореної постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2025 р. № 1239 “Про утворення Міжвідомчої комісії із здійснення модернізації військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою” (далі – Постанова № 1239), втрачає практичну необхідність, оскільки діяльність Міжвідомчої комісії безпосередньо пов’язана із забезпеченням реалізації експериментального проекту.

До основних завдань Міжвідомчої комісії віднесено, зокрема, розгляд документів для участі в експериментальному проекті, перевірку актуальності проектної документації та дотримання визначеної пріоритетності відповідних проектів, аналіз стану справ і причин виникнення проблем під час здійснення заходів з модернізації, а також підготовку та подання Мінветеранів пропозицій щодо участі відповідних ліцеїв в експериментальному проекті.

Прийняття Постанов № 899 і № 1239 створило загальні нормативні та організаційні рамки експериментального проекту, однак цього було недостатньо для переходу до його практичної реалізації. Такий перехід потребував послідовного завершення взаємопов’язаних етапів: нормативного врегулювання використання коштів, визначення підтвердженого фінансового ресурсу, розгляду відповідною комісією документів, формування переліку ліцеїв – учасників експериментального проекту, визначення пріоритетних об’єктів та подальшого планування конкретних заходів. Жоден із зазначених етапів не був розпочатим, відповідно і доведений до практичного результату.

Ключовою незавершеною передумовою стало неприйняття окремого акта щодо використання коштів. Відповідно до пункту 9 Порядку реалізації експериментального проекту щодо модернізації військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою, затвердженого Постановою № 899, порядок та умови використання коштів для реалізації експериментального проекту визначаються Кабінетом Міністрів України. Станом на дату підготовки проекту акта відповідний акт Уряду не прийнято. Отже, прямо передбачена Постановою № 899 обов’язкова складова механізму реалізації експериментального проекту залишилася нормативно неврегульованою.

Згідно зі статтею 20 Бюджетного кодексу України порядок використання бюджетних коштів має визначати, зокрема, цілі та напрями використання коштів, відповідального виконавця, підстави та/або критерії залучення одержувачів бюджетних коштів, завдання учасників бюджетної програми і порядок звітування про її виконання, а в разі потреби – критерії розподілу видатків, вимоги до інвестиційних проектів та особливості закупівлі товарів, робіт і послуг. Тому акт, передбачений пунктом 9 Порядку, не мав суто допоміжного характеру, а становив необхідну правову передумову для здійснення видатків і початку практичних заходів.

За відсутності такого порядку в межах експериментального проекту не було комплексно визначено допустимі напрями та умови фінансування, розподіл повноважень між учасниками бюджетного процесу, підстави і критерії

фінансування окремих ліцеїв та заходів, механізм розподілу і перерозподілу коштів, вимоги до розрахунків, звітності та контролю за результатами. Відтак не було сформовано завершеної нормативної основи, на підставі якої учасники експериментального проекту могли б планувати, розпочинати та реалізувати відповідні заходи в установленому порядку.

Окремо слід врахувати, що станом на дату підготовки проекту акта джерела та обсяг фінансування на 2026 і 2027 роки для інвестиційних проектів з реконструкції військових ліцеїв у межах експериментального проекту не визначені. З огляду на значний обсяг капітальних видатків, тривалість проектування, закупівель і будівельних робіт одночасна відсутність затвердженого порядку використання коштів і підтвердженого фінансового ресурсу унеможливорює реалізацію цих заходів у передбаченій експериментальним проектом формі.

З огляду на обмежений строк реалізації експериментального проекту його подальше формальне збереження без затвердженого порядку використання коштів не усуває наявних перешкод і не наближає до досягнення мети. Навіть у разі подальшого визначення фінансування реалізація мала б розпочинатися з початкових етапів: нормативного врегулювання фінансового механізму, розгляду документів, визначення учасників, відбору пріоритетних об'єктів та підготовки планів їх фінансування.

Міжвідомчу комісію утворено виключно для організаційного забезпечення реалізації експериментального проекту та опрацювання питань модернізації в його межах. За відсутності затвердженого порядку використання коштів, визначених учасників, пріоритетних об'єктів і заходів, що фактично виконуються, Міжвідомча комісія не має самостійного предмета діяльності. Збереження такого допоміжного органу не забезпечує управлінського результату та є організаційно недоцільним.

За таких обставин збереження чинності Постанови № 899 та Постанови № 1239 не відповідає фактичному стану реалізації відповідного експериментального проекту та призводить до збереження нормативних положень щодо організації заходів і діяльності колегіального органу, для функціонування якого відсутня фактична потреба.

З метою впорядкування нормативно-правового регулювання та приведення його у відповідність із фактичним станом реалізації заходів з модернізації військових ліцеїв виникла необхідність:

- ліквідувати Міжвідомчу комісію;
- визнати такою, що втратила чинність, Постанову № 1239;
- визнати такою, що втратила чинність, Постанову № 899.

Прийняття проекту акта дозволить припинити діяльність Міжвідомчої комісії, усунути нормативне регулювання, пов'язане з реалізацією експериментального проекту, який фактично не реалізується через відсутність відповідного фінансування, та забезпечити узгодженість актів Кабінету Міністрів України.

При цьому визнання Постанови № 899 такою, що втратила чинність, не означатиме припинення функціонування військових (військово-морських,

військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою або їх освітньої діяльності.

Заходи з модернізації відповідних закладів освіти надалі можуть здійснюватися в межах повноважень їх засновників, відповідних органів державної влади та органів місцевого самоврядування відповідно до законодавства та в межах бюджетних призначень.

Таким чином, прийняття проекту акта спрямоване на актуалізацію нормативно-правової бази, припинення діяльності Міжвідомчої комісії, утвореної для реалізації відповідного експериментального проекту, та недопущення існування колегіального органу після припинення дії механізму, для забезпечення якого його було утворено.

Водночас за відсутності належного фінансового забезпечення та необхідних організаційних передумов подальша реалізація експериментального проекту в межах передбаченого ним механізму є неможливою. При цьому припинення реалізації експериментального проекту не обмежує можливості подальшого здійснення заходів з модернізації військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою відповідно до законодавства. Такі заходи можуть реалізовуватися в межах повноважень відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування та засновників закладів освіти за умови визначення пріоритетних потреб, належного фінансового забезпечення та застосування передбачених законодавством механізмів планування і реалізації відповідних проектів.

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта пропонується припинити реалізацію експериментального проекту, визначеного Постановою № 899 та ліквідувати Міжвідомчу комісію із здійснення модернізації військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою, утворену Постановою № 1239.

4. Правові аспекти

Конституція України;

Бюджетний кодекс України;

Закон України “Про освіту”;

Закон України “Про повну загальну середню освіту”;

Закон України “Про Державний бюджет України на 2026 рік”;

Закон України “Про Кабінет Міністрів України”;

постанови Кабінету Міністрів України від 16 липня 2025 р. № 899 “Про реалізацію експериментального проекту щодо модернізації військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою” та від 1 жовтня 2025 р. № 1239 “Про утворення Міжвідомчої комісії із здійснення модернізації військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою”.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Розроблення проекту акту зумовлено необхідністю приведення нормативно-правового регулювання у відповідність із фактичним станом реалізації експериментального проекту, передбаченого постановою Кабінету Міністрів України від 16 липня 2025 р. № 899.

Реалізація експериментального проекту передбачала здійснення комплексу заходів з модернізації військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою, що потребує відповідного фінансового забезпечення.

Водночас видатки на реалізацію зазначеного експериментального проекту у Державному бюджеті України на 2026 рік не передбачені, у зв'язку з чим передбачені постановою № 899 заходи в межах експериментального проекту фактично не реалізуються.

За таких обставин подальше функціонування нормативного механізму реалізації експериментального проекту та Міжвідомчої комісії, утвореної Постановою № 1239, не потребує окремого фінансового забезпечення та не має практичної потреби.

Прийняття проекту акту не потребуватиме додаткових видатків з державного та місцевих бюджетів та не призведе до виникнення нових бюджетних зобов'язань.

Ліквідація Міжвідомчої комісії не потребуватиме додаткових бюджетних видатків, оскільки її діяльність пов'язана виключно з виконанням завдань у межах експериментального проекту, реалізація якого припиняється.

При цьому припинення реалізації експериментального проекту та ліквідація Міжвідомчої комісії не впливатимуть на фінансування поточної діяльності військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою, яке здійснюється відповідно до законодавства та в межах бюджетних призначень, передбачених на відповідні цілі.

Таким чином, реалізація проекту акта не потребуватиме додаткових фінансових ресурсів з державного чи місцевих бюджетів, не матиме негативного впливу на їх показники та сприятиме припиненню нормативного регулювання заходів, фінансове забезпечення яких у рамках експериментального проекту не передбачено.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не потребує проведення консультацій із громадськістю, у зв'язку з чим не виносився на громадське обговорення відповідно до вимог Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996 “Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики”.

Проект акта стосується припинення нормативного та організаційного механізму, який не був практично реалізований, і не встановлює прав чи обов'язків для громадян та суб'єктів господарювання.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

Проект акта не стосується зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та прав і свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, не впливає на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, не містить ризиків вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, не створює підстав для дискримінації, а також не встановлює інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводилися.

8. Прогноз результатів

Прийняття проекту акта забезпечить завершення експериментального проекту, який не перейшов до практичної реалізації, ліквідацію Міжвідомчої комісії, утвореної Постановою № 1239, потреба у подальшій діяльності якої відсутня, та приведення актів Кабінету Міністрів України у відповідність до фактичного стану і наявних фінансових можливостей.

Негативного впливу від прийняття акта не очікується, оскільки перелік учасників експериментального проекту не сформовано, практичні заходи не розпочато, договори не уклалися та бюджетні зобов'язання не бралися. Фінансування утримання та функціонування зазначених закладів освіти, а також реалізація окремих заходів щодо їх розвитку та матеріально-технічного забезпечення може здійснюватися відповідно до законодавства, у межах бюджетних призначень, передбачених у державному та місцевих бюджетах на відповідні цілі.

Таким чином, прийняття проекту акта не матиме негативного впливу на показники державного та місцевих бюджетів, не потребуватиме додаткового фінансового ресурсу та не створюватиме додаткових бюджетних зобов'язань.

Міністр у справах ветеранів України

Віталій КІМ

“___” _____ 2026 р.